

некои постриктни генерализации, но со самото тоа што поставува проблемот како таков, очигледно е дека е тоа еден од основните проблеми со кои природно се соочува дескриптивната граматика од ваков аспект. Што се однесува до алтернативните можности, до симболите и сличните мерки, проблемите на генералноста наспроти должината на деривацијата, генералноста на формациите и класните формации, фокусните термини, формулите, тука се оди во нови ко-варијанти на граматика, со некои општи карактеристики, чие поседување е пожелно. Назначени се и проблемите и тешкотиите кои се јавуваат при вреднувањето во морфофонемиката, но авторот се ограничува на овој план единствено на запознавањето на читателите со нив, за што е очигледно потребно многу да се работи за разрешувањето на овие тешкотии, притоа авторот вели дека е тешко и веројатно невозможно да се постигне потполно сложување со граматиката. Морфофонемите и фонотактите се опираат на спојување. Услови за апстрактни репрезентации и да има, треба строго да се внимава при процедурата на нивното вреднување. Со самото тоа што јазикот има богата историја, при поставувањето на фонетски правила од ваков аспект, може да дојде до крајни апсурди. Според разгледувањето на морфофонемите произлегува дека не е можна тотална конгруенција меѓу нив и морфемите, дека решението со една стрелка не помага многу во праксата: Sb → s.

Конечно и самиот автор доаѓа до заклучок дека ова дело опфаќа множество проблеми и множество фактори, кои делуваат на поставувањето или разрешувањето на прашањата, но не може да одговори на сите, зашто секој од нив бара поголемо продлабочување.

Некои од проблемите Matthews ги приближува до прифатливи варијанти, некои остава да се разрешат.

Овој труд на Matthews е несомнен придонес во областа на дескриптивната граматика од ваков тип. Тој е истовремено и доказ дека тешкотии има и покрај тоа што структуралниот метод во лингвистиката засилено се развива. Но бездруго, колку повеќе се работи на ова поле, тие се надминуваат и се оди кон усовршување на методот.

Маријина Бузалкова, Скопје

INTERNACIONALNI KONGRES

O položaju latinskog jezika u modernom svijetu održan u Rapallo (Genova) od 21. do 23. januara 1977. g.

Na kongresu su bili predstavnici dvadeset i jedne države, između kojih vrijedno je spomenuti: Senegal, SAD, Argentinu, Švedsku, Poljsku, Mađarsku, Rumunjsku, Tursku. Jugoslaviju je zastupao predstavnik Filozofskog fakulteta u Sarajevu.

Kongres je počeo radom u petak, 21.I u 16.30 s. uvodnom riječi predsjednika Kongresa prof. Francesco Della Corte. Zatim je prof. Silvano Boscherini održao predavanje *Il Latino dalla riforma Gentile ad oggi*. U subotu, 22. I, održana su još tri referata: prof. Germano Proverbio, *Tempi e metodi dell'apprendimento del Latino*; prof. Aurelio De Nordi, *Methodica naturalis*; prof. Ettore Patatore, *Preparazione didattica dei futuri insegnanti*. — Referenti su, prema tome, isključivo iz Italije, koja je i organizirala ovaj kongres, preko društva Ipotesi Latina.

Nedelja prije podne, 23.I, bila je rezervirana za intervjue stranih kongresista. Gotovo su svi predstavnici stranih zemalja nastupili sa interventom, iz kojih se jasno moglo vidjeti kakav je položaj latinskog jezika u kulturnom životu tih zemalja i heterogenih nacija, i kakav je njegov status u današnjem obrazovnom režimu svake pojedine nacije. Iako se nastava latinskog jezika u većem broju država svih kontinenata u posljednje vrijeme, pod pritiskom tehničkih potreba modernog svijeta, znatno reducirala, jednodušan je bio poziv svih referenata modernom svijetu da se ne prelazi preko onog jezika, posredstvom kojega je svim današnjim nacijama svih kontinenata, u većoj

или manjoj mjeri, predana i civilizacija i kultura i umjetnost i nauka. Latinski se jezik u modernom društvu ne može i ne smije svesti na nivo Sanskrta. Latinski jezik nije ni klasni, ni rasistički ni reakcionarni. Svako društvo, svaki politički sistem može i treba da u njemu nađe dovoljno opravdanja da mu u svojem školskom režimu rezervira odgovarajuće mjesto.

Iz rada ovog kongresa moglo se jasno vidjeti da je položaj latinskog jezika u današnjem svijetu vrlo raznolik, a to je ujedno evidentan rezultat historijskih činjenica. Na temelju te očite stvarnosti potpisani je izišao svojom intervencijom na latinskom jeziku, u kojoj je istakao da u svim našim diskusijama o potrebi očuvanja latinskog jezika u današnjem svijetu treba voditi računa o historijskoj opravdanosti klasičnih jezika i općenito klasične kulture u svakoj pojedinoj naciji ili regiji. Latinski nam je jezik onoliko potreban, koliko je on utkan u historijsku zgradu svakog pojedinog kraja. To bi prema tome bio princip tretmana latinskog jezika u školskom sistemu modernog svijeta.

Kongres je bio opskrbljen modernim sredstvima simultanog prevodenja, pa se je na licu mjesta moglo doći do cijelog izlaganog materijala. A kroz kratko vrijeme iziši će također u štampi i Atti del Congresso, koji se mogu naručiti na adresu: IPOTESI LATINA — casella postale 1908 — 16035 Rapallo — Italia.

U petak u subotu u 21.30 s. bio je organiziran zabavni program. U petak je održan koncert „I madrigalisti“, a u subotu dramatski dijalog „Cuore senza fine“.

Ugodna mediteranska klima ovog romantičnog kraja kongresistima nije bila naklonjena.

Š. Šonje, Sarajevo.

STEPHEN BERTMAN, *The Conflict of Generation in Ancient Greece and Rome*
B. R. Grüner, Amsterdam 1976, 235 str., 8°.

Прикажуванова книга е зборник кој опфаќа 14 статии, во кои се разгледуваат конфликти на генерациите низ еден долг период, започнувајќи од Хомерово време па сè до императорскиот Рим. Во неговото составување учествувале четринаесет автори, кои со своите прилози за јазот меѓу генерациите во одреден временски период и кај даден антички автор составиле едно комплетно дело, слично на мозаична композиција. Заслуга за ваквиот подбор на статии по оваа тема му припаѓа на издавачот S. Bertman, кој имајќи ја концепцијата на темата во една хронолошка целина, ја презел врз себе и организацијата на зборникот, поканувајќи на соработка повеќе автори — специјалисти за оваа материја. Самиот тој е и автор на една од статиите, на прологот и епилогот.

По прологот „Лицето на Janus“ од S. Bertman, следува како увод статијата на M. Reinhold „Генерацискиот јаз во антиката“, препечатена од Proceedings of American Philosophical Society 114 (1970) 347—365. Античка Грција и Рим се во центарот на вниманието на авторот, кој попатно дава осврт и на египетската, индиската и блискоисточните култури и општества, во чии средини речиси воопшто немало јаз меѓу генерациите. Што се однесува до конфликтот меѓу генерациите во античка Грција, авторот констатира дека, со извесни исклучоци, за целото времетраење на грчката цивилизација почитувањето на родителите било во основата на секое учење и било рамно на закон. Реакција на таквиот став настанала по Пелопонеската војна, но била брзо надмината, бидејќи во времето на Александар Велики и на хеленизамот генерацискиот конфликт бил речиси елиминиран. Потоа авторот го свртува своето внимание кон Рим и во таа средина го следи судирот помеѓу поколенијата. Во рим имало почитување кон родителите и постарите, што било условено помалку или повеќе од законите кои тогаш владееле и кои му дозволувале на таткото на семејството (pater familias) да има неограничено право врз сите членови што влегувале во неговиот состав. Ваквата ситуација се изменила со граѓанските војни кога односите меѓу генерациите се затегнале и довеле до први судири, за да достигнат кулминација во времето на Август, кога стариот морал сосема исчезнал и дегенерацијата и развратот царувале во Рим. Август со своите закони напра-